

ARTORIUM
REŠTART
18. - 21. 10. 2021

Festivalový denník

Utorok 19. október 2021

číslo 2

ARTORIUM 2021 pokračuje...

Druhý deň festival odštartoval **Workshopom** s dramaturgičkou, dramatičkou a tiež riaditeľkou Bábkového divadla na Rázcestí v Banskej Bystrici, s **pani Ivetou Škripkovou**. Prednáška niesla názov *Tvorivé písanie* a študenti sa okrem teórie zapojili aj do rôznych jazykových cvičení, tak ako písanou formou, tiež aj hovorovou. Okrem toho si pani Škripková pripravila aj rôzne aktivity na rozvírenie slovnéj zásoby, presvedčila účastníkov viac premýšľať, tvoriť krátke úvahy alebo príbehy, na ktoré im dala priestor. Na odľahčenie zadala aj niekoľko hier týkajúcich sa daných tém.

(Veronika Danajová)

Petr Kult: CESTOPISSING

Predstavenie **Cestopissing**, bolo prvým online podujatím festivalu, ktoré si záujemcovia mohli pozrieť v pohodlí vlastných domovov. Svoj talent predviedli **študenti Dramatickej fakulty Akadémie Múzických Umení v Prahe**. Taktiež bolo prvým autorským projektom Petra Kultu, ktorý si zahral aj jednu z hlavných postáv. Komická hra, zasadená do budúcnosti plnej plastu, riešila témy ekológie, náboženstva, ale aj politiky. Jedného dňa sa Rudolfovi a Jozefovi dostal do rúk tajomný balíček. Z tejto záhady vyplynulo, že boli vybraní pre dôležitú úlohu. Mali možnosť cestovať v čase a stať sa súčasťou historických udalostí. Avšak neuvedomili si, aké veľké následky môže mať ich stretnutie s Edwinom Drakeom alebo Mohamedom.

Po predstavení nasledovala **diskusia s Petrom Kultom a ďalšími účinkujúcimi**, ktorí prezradili bližšie informácie o samotnej hre, ale aj o inšpirácii, poslanstve a iných výstupeniach.

(Erika Hidegová)

FILMOVÝ BLOK

Rozmanitý program Artoria pokračoval blokom filmov z **dielne študentov Katedry dokumentárnej tvorby**. Diváci mali možnosť sledovať **štyri filmy**, nesúce pohľad na typy ľudí z rôznych prostredí. Nahliadnutie do súkromia profesionálnych tanečníkov – konkrétne na tri fázy života. Začínajúci tanečník s ideami budúceho kariérneho rastu, úspešný tanečník zarábajúci si na živobytie a tanečník zmierený so svojim osudom – žiaľ už mimo javiska. Zaujímavý bol pohľad do každodenného života a ukážka akým výzvam, zdravotným ťažkostiam po úrazoch a hlavne neistote, musia tanečníci čeliť. Nehovoriac o situácii na Slovensku, náročnosti užiť sa tancom. **Ďalší film** nám doplnil obraz rôznych typov ľudí. Niektorý pracoval s vedomím, že robil všetko preto, aby sa mal dobre. Iným stačilo bývať v garsónke, mať v chladničke zopár fliaš piva a občas si spestriť život ženskou spoločnosťou. Idea bola jasná od začiatku: Ano, aj takí ľudia sú na svete, aj medzi nami. **Tretí film** delil divákov na smutných-ľutujúcich a rozhnevaných posmeškárov. Mali sme možnosť vidieť, aké bolo dostať sa na Slovensko počas prvej vlny pandémie. Nie veľmi príjemná téma. Potvrdovali to aj reakcie divákov: pomaly klesajúce hlavy, telá zrastajúce so sedačkami. Po chvíli sa atmosféra v sále zmenila, diváci ožili, ponorili sa **do iného príbehu**. Rodina, ktorá emigrovala do Ameriky, nezanevrela na rodný kraj. Otvorili si rodinnú reštauráciu a ich špecialitou boli pirohy podľa originálneho receptu od babičky, ktorá vo svojich 90. rokoch brázdí ulice New Yorku.

Z kinosály som odchádzal s myšlienkou: „Ta jak by to bolo, keď sme v Americe, žebi sme hladne buli“ Skonštatovala babča čakajúca na svoj kúsok pizze.

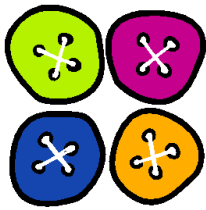
(Martin Bašista)

FESTIVAL Z VEREJNÝCH ZDROJOV
PODPORIL FOND NA PODPORU UMEŇA
HLAVNÝ PARTNER FESTIVALU
THE FESTIVAL IS SUPPORTED USING
PUBLIC FUNDING BY SLOVAK ARTS COUNCIL
MAIN PARTNER OF THE FESTIVAL

Akadémia
umení
v Banskej
Bystrici

Festivalový denník

Utorok 19. október 2021

číslo 2

ROZHOVOR S DRAMATURGOM JAROSLAVOM VOĽANSKÝM O PREDSTAVENÍ NAŠA TRIEDA

V utorok večer sme mali možnosť vidieť predstavenie *Naša trieda* od Tadeusza Słobodzianka, v réžii **prof. Mgr. Ljuboslava Majeru** a v podaní študentov **Akadémie umení v Banskej Bystrici**. Silné pocity ostávajú ešte dlho po diskusii, ktorá nám odhalila spôsob tvorby inscenácie a dramaturgicko-režijného kľúča. Rozhovor budem viesť s asistentom réžie a dramaturgom inscenácie Jaroslavom Voľanským.

M: *Moja prvá otázka je možno zrejme.. Prečo ste sa rozhodli uviesť tento titul?*

J: Ak si dobre spomínam, tak režisérovi navrhol titul Richard Sanitra, vtedajší vedúci pedagóg hereckého ročníka. Pôvodný text obsahuje predovšetkým množstvo životopisných informácií o dramatických osobách, ktoré sa nám pri budovaní koncepcie a následnom inscenovaní zdali zbytočné, preto sme ich do veľkej miery vyškrtali. Najviac sme, hádam, škrtali repliky v poslednej štrnastej lekcii (autor nerozdeľuje text na dejstvá, ale lekcie), pretože zahŕňa tuším niečo okolo 50 rokov života osôb.

M: *Ako prebiehal váš skúšobný proces? Scénu ste mali totiž prázdnu a herci dokonca nikdy neodišli z javiska.*

J: Zo začiatku sme uvažovali nad prácou s rekvizitami, ale ničím nadrozmerným. No počas skúšobného procesu sme zistili, nakoľko text má vysoko kvalitnú výpovednú hodnotu, že tieto predmety sú skôr na príťaž, a to napokon vykulminovalo aj do prázdnej scény. Pre hercov to je dozaista náročná okolnosť, nakoľko sa nemôžu za nič skryť, jedinou možnosťou je ostať po celú dobu predstavenia nadovšetko koncentrovaný. Nakoľko sú všetky

osoby mŕtve, na javisko prichádzajú vyrozprávať svoj životný príbeh. Režisér preto od hercov nepožadoval dynamické prežívanie emócií alebo obyčajné realistické herectvo.

M: *Akým spôsobom ste obsadzovali hercov?*

J: Po prvom prečítaní hry mali herci napísať esej o dramatickej osobe, ktorú by chceli na javisku stvárniť. Rozhodujúce slovo však mal sám režisér. Niektorí získali rolu, ktorú túžili hrať, iní nie. Jedna z esejí dokonca vnukla režisérovi myšlienku rozdeliť osobu Ráchel na dve – aby ju stvárnila dve herečky. Ráchel sa totiž počas deja prekonvertuje na Mariannu, čiže výber herečiek bol založený na typológii. A tak sme napokon aj budovali našu inscenáciu.

M: *Táto hra je inšpirovaná skutočnou udalosťou. Čo všetko bola skutočnosť a čo bola už fikcia?*

J: Słobodzianek v jednom z rozhovorov tvrdí, aby sme sa pri čítaní hry automaticky nesústredili na konkrétny pogrom v poľskom mestečku Jedwabne – aj keď je známe, že práve tým sa do veľkej miery inšpiroval. Netreba zabúdať, že počas vojny sa uskutočnilo množstvo pogromov. Všetky spomenuté spoločensko-historické udalosti v hre (od smrti Maršala, cez podpálenie stodoly so Židmi až po atentát na školský autobus) sú skutočné. Je priam neuveriteľné, aké široké spektrum vedomostí autor má. Fikciou sú iba príbehy jednotlivých dramatických osôb.

(Za rozhovor ďakuje Melisa Jacinová)

Prajeme vám príjemné umelecké zážitky a tešíme sa na stretnutie aj zajtra...